

gereformeerde kamp. Daarentegen liet het bestuur van de Bond voor Christelijk nijverheidsonderwijs na, het voorbeeld van de Schoolraad en van de Vereniging voor Christelijk Volksonderwijs te volgen.

Al voor de verzending van deze brieven had de Generale Synode der gereformeerden besloten, de kerkeraden te verzoeken, op zondag 8 februari in de dienst speciaal te bidden voor het behoud van het christelijk onderwijs. Na de verzending sloot de Algemene Synode der hervormden zich hier bij aan. Alle gereformeerde en hervormde kerkgangers zouden weten welke zware strijd op til was.

Eén plaats was er waar die strijd al in volle hevigheid woedde: Arnhem.

*

Er bestond in Arnhem een christelijke schoolvereniging, bij de Schoolraad aangesloten, die over twee lagere scholen het beheer voerde. Eén daarvan was de van Löben Sels-school die in '41 een kleine honderdzeventig leerlingen telde, grotendeels afkomstig uit gereformeerde gezinnen. Aan de school waren een schoolhoofd, twee onderwijzeressen en drie onderwijzers verbonden. Een van de onderwijzers, tegelijk plaatsvervangend hoofd, was een lastpost met wie het hoofd al enkele jaren moeilijkheden had gehad. Die lastpost deelde eind april '41 mee dat hij zich bij de NSB aangesloten had. Schriftelijk wees het schoolbestuur hem er toen op dat christelijk onderwijs en nationaal-socialisme onverenigbaar waren: de NSB'er moest kiezen. Met die brief liep hij onmiddellijk naar het bureau van Seyss-Inquarts *Beauftragte*. Het schoolbestuur werd daar op het matje geroepen en van '*Beleidigung des Führers*' beticht; het trok de brief in. In november evenwel, ontdekte het schoolhoofd dat de NSB'er als schrijvoorbeeld: 'Met Duitsland tegen het Bolsjewisme', op een bord geschreven had. Hij gaf de NSB'er een terechtwijzing. Weer liep deze naar de *Beauftragte*, maar nu mede met het verhaal dat het schoolhoofd tegen een leerling die de school verlaten had en huisschilder wilde worden, gezegd zou hebben: 'Misschien breng je het nog wel eens tot *Führer*.' Het schoolhoofd werd gearresteerd, de NSB'er nam zijn plaats in. Het bestuur was geneigd, zich hier in arren moede bij neer te leggen, maar het besefte dat dit toch eigenlijk van principieel belang was. Voorzitter en secretaris wonnen het advies van Hangelbroek in. Deze gaf dit advies op een moment waarop hij door zijn contacten ten departemente wist dat de publikatie van de tweede benoemingsverordening op handen was. De NSB'er moest onmiddellijk geschorst worden, zei hij, en als de man weigerde te vertrekken, moest het bestuur de school sluiten.